

Rotte tand in de Gentse Vlaanderenstraat.

In De Standaard van 16 oktober j.l. stond te lezen "Vlaanderenstraat verliest 'rotte' tand", met als ondertitel "Lelijk" Belfiusgebouw in Gent ruimt plaats voor toparchitectuur".

DE STANDAARD
VRIJDAG 16 OKTOBER 2015

OOST-VLAANDEREN | 31

'LELIJK' BELFIUSGEBOUW IN GENT RUIMT PLAATS VOOR TOPARCHITECTUUR

Vlaanderenstraat verliest 'rotte tand'

'Dat Belfiusgebouw in Gent is een stuk rommelarchitectuur uit de jaren zeventig. Zowat alle gebouwen in de Vlaanderenstraat zijn beschermd, maar deze 'rotte tand' niet. Ik ga die trekken en een stuk wereldarchitectuur in de plaats bouwen,' zegt eigenaar Anton Gonnissen van ABS Bouwteam.

GENT | Gonnissen kocht het oude bankkantoor met appartementen twee jaar geleden, met een duidelijk doel voor ogen. 'Ik wil de Vlaanderenstraat zijn finale 'sjet omhoog' geven, dat ze haar stigma van interimstraat kan kwijtspelen. Zaken als Arij's en Vrijmoed hebben de straat al een nieuw elan gegeven, daar wil ik nu ook architecturaal een bijdrage aan leveren,' zegt Anton Gonnissen. Dat Gonnissen het niet heeft voor het bestaande gebouw, mag blijken uit de grote tekening op het doek dat aan de gevel hangt: een tekening van het bestaande gebouw met een groot kruis erover. 'De stijl van de gebouwen links en rechts ligt vast, maar dit gebouw als enige niet. Dan heb je als architect een keuze: ofwel kopieer je de stijl van de burens, ofwel doe je iets resoluut modern: *architectura brutale*, om het zo te zeggen. In deze straat is dit gebouw de enige mogelijkheid om moderne

architectuur een plaats te geven, en dat zou ik dan ook graag doen.'

Vier voorstellen

Gonnissen vroeg vier gerenommeerde architectenbureaus om een voorstel te doen voor het gebouw. 'Op de begane grond moet een winkel komen met een iconische uitstraling. Daarboven komen vier ruime luxeappartementen. Het bouwblok loopt door tot in de Notarisstraat. Ik heb vier bureaus gevraagd omdat ik denk dat ze de taak beter doen dan ik. Dit gebouw moet echt iets worden met een meerwaarde, zoals het Barcelona paviljoen van Mies van der Rohe of het Schröderhuis in Utrecht.'

De vier visies zijn te zien in het gebouw in de Vlaanderenstraat 25, telkens op zaterdagmiddag. Gonnissen opende er een pop-up tentoonstelling van een insectenkunstenaar. In de kluis stelt een juwelenmaker haar werk voor. De visies van de

vier architectenbureaus verschillen enorm. Het ontwerp van Dhooge & Meganck valt op door de enorme serre op het dak waar een stadstuin groeit. CAS Architecten gaat voor een doorkijkstructuur, terwijl Sculpt(IT) het meest spectaculaire plan voorlegt: een glazen voorzetwand die een lichtgevende kopie toont van

het oorspronkelijke huis in de Vlaanderenstraat, voor het in de jaren zeventig werd gesloopt. Govert & Vanhoutte vertrokken van het principe van de gulden snede om een harmonische, strakke structuur in blokken te presenteren. 'We bespreken nu samen met de stadsdiensten hoe we het laatste ontwerp kunnen realiseren. Ik zou graag volgend jaar al met de sloop van het gebouw kunnen beginnen.' Het project kost ongeveer zeven miljoen euro. De 'winkel met uitstraling' ligt inmiddels ook vast: Rio, de accessoirezaak van Christina De Kerpel verhuist naar de Vlaanderenstraat eens het gebouw klaar is. (jod)

Anton Gonnissen kocht het oude bankkantoor. © fv

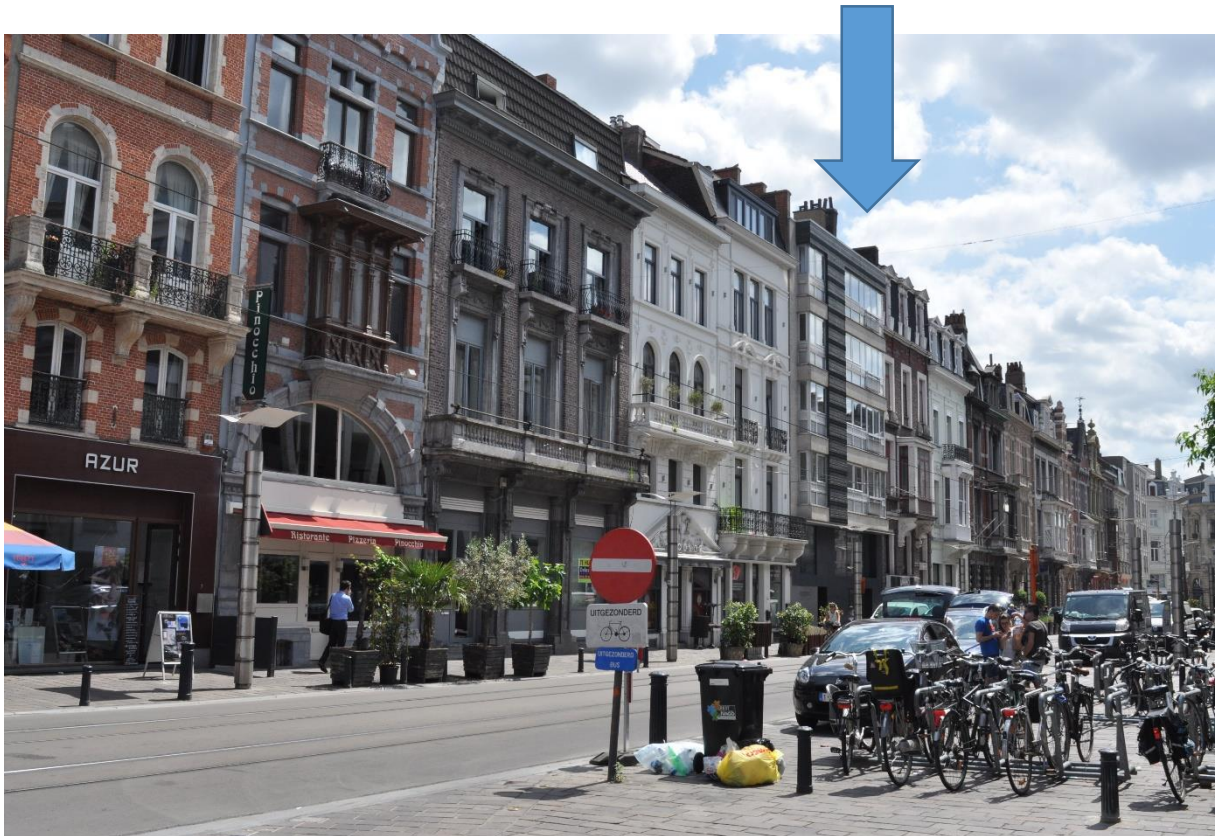

Dit ontwerp maakt de grootste kans. © rr

De aanleg van de Vlaanderenstraat in de 19de eeuw was het belangrijkste onderdeel van het befaamde Zollikoffer-De Vigneplan, de stedenbouwkundige ingreep om het Zuidstation te verbinden met historisch stadcentrum. Een nieuwe stedelijke as om de inkompoort van Gent te verbinden tot aan de Reep. Omdat de Brabantdam reeds bestond werd de Vlaanderenstraat opgedeeld in twee delen. In het eerste deel kreeg vooral de handel het hoofdaccent om geleidelijk over te gaan naar huisvesting of een combinatie van beiden.

Geen enkele rijwoning is identiek en toch vormt er zich een ensemble, een visuele eenheid. Dit concept, een eenheid door de veelheid, komt tot stand niet door het opleggen van stijlnormen. De basis van deze visuele eenheid is gevormd door de verhoudingen tussen raamopeningen en gesloten geveldelen, de keuze en combinatie van bouwmaterialen als baksteen en natuursteen en tot slotte een uitgesproken verticaliteit van de compositie. Deze elementen zijn de bouwstenen van het straatbeeld. Wie aandachtig deze straat bekijkt zal dit ervaren.

Dat de Vlaanderenstraat dit uitzonderlijk karakter heeft weten te bewaren is op zich reeds een bijzonder gegeven. In de richting stadscentrum werd deze *harmonie in veelheid* verstoord door de bouw van een appartementsgebouw met onderaan een Belfius kantoor. Iedereen is het er over eens dat het appartementsgebouw een aantasting is van het totale straatbeeld van de Vlaanderenstraat.

*Gent Vlaanderensraat Oostzijde / Gebouw met blauwe pijl te slopen of "de rotte tand".
foto: Marc Dubois*

Architect Anton Gonnissen is de dynamische zaakvoerder van het bedrijf ABS Bouwteam. Hij woont in de nabijheid van dit Belfius gebouw en heeft de ambitie om deze "rotte tand" te slopen en te vervangen door een nieuwbouw. Gonnissen vroeg aan vier bureaus om een voorstel te formuleren, projecten die hij aan het publiek toonde en die ook zijn opgenomen op de website van zijn bedrijf. In het artikel van DS staat dat er een uitgesproken voorkeur gaat naar het project "Gulden Snede" van het Brugs bureau Govaert & Vanhoutte en dat de volgende fase de onderhandelingen zijn met de stadsdiensten in functie van een toekomstige bouwaanvraag.

Het bureau Govaert & Vanhoutte uit Brugge kan reeds een verdienstelijk palmares voorleggen. Hun ontvangstcentrum op de Tyne Cot begraafplaats nabij Ieper werd internationaal geprezen en kreeg een onderscheiding. Vooral in de sector van de vrijstaande industriebouw realiseerde het bureau een aantal hoogwaardige projecten. In Oostduinkerke ontwierpen zij een aantal vrijstaande

appartementengebouwen waarbij gebruik wordt gemaakt van grote glasvlakken. Wat zeker is, het bureau ligt goed in de markt bij ontwikkelaars.

De vraag is of na het slopen van de "rotte tand", de nieuwbouw wel de juiste "vulling" zal zijn om in tandheelkundige termen te blijven.

Gent Vlaanderenstraat westzijde met links het appartementsgebouw uit de jaren '70

foto: Marc Dubois

Het is niet omdat je de gulden snede gaat aanwenden in een gevelopbouw dat je overal vrijgeleide krijgt voor een dergelijke architectuur. Architecten die overal hetzelfde willen produceren zijn enkel bezorgd om hun eigen schriftuur die opdrachtgevers en ontwikkelaars moet aanspreken. Van een architect wordt toch verwacht dat hij het karakter van de omgeving weet op te nemen zonder echter genoodzaakt te zijn te moeten kiezen voor een historiserende oplossing. Voor Govaert & Vanhoutte is een bouwterrein in de duinen identiek met een locatie aan de Vlaanderenstraat. Dit is niet correct. Er zijn nog steeds architecten die strijden om zoveel mogelijk glas aan te brengen om zagezegd modern te zijn! Indien het uitzicht vanop deze locatie echt uitzonderlijk zou zijn met bijvoorbeeld een schitterend vergezicht, dan zou men nog enig begrip kunnen opbrengen. In realiteit heeft men vanuit deze aquariums in de Vlaanderenstraat zicht op een niets zeggend appartementsgebouw uit de jaren zeventig. Het eindresultaat is voorspelbaar, grote glasvlakken met grote gordijnen.

In Gent zijn een aantal voorbeelden te vinden die een veel intelligentere benadering getuigen. Aan de Recollettenlei wisten Coussée & Goris een stenen gevel aan te brengen met een juiste verhouding tussen beglaasde delen en massa. Het werk van Chipperfield, Siza en nog veel andere toparchitecten toont wat stedelijke architectuur is. Sommige architecten moeten opnieuw leren om vensters te ontwerpen die men in een stedelijke context kan aanwenden. De obsessie van glasvlakken van vloer tot plafond valt te verklaren en is ook niet verboden. Een architect moet wel het inschattingsvermogen bezitten om een juiste keuze te maken en moet niet komen aandraven met een passe-partout oplossing.

Gent maakte reeds een misser van formaat door een goedkeuring te geven aan de verbouwing van het 500 meter verder gelegen ex-Nationale Bank gebouw aan de Reep. Hopelijk ziet ook de promotor in dat op deze historische as een andere invulling noodzakelijk is dan wat het bureau optrekt aan onze kust.

In naam van een dynamisch stadsbeleid mag men geen stedelijke ensemble vernielen.

Marc Dubois

28 november 2015